

ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Μας χρειάζονται οι ενεργές πολιτικές και συνεργασίες που αναπτύσσονται είτε με Ελλάδα - Κύπρο - Ισραήλ είτε με Ελλάδα - Κύπρο - Αίγυπτο, με διαρκή εισαγωγή και άλλων παικτών

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Στην Αντιγόνη Σολομωνίδου-Δρουσιώτου
antigoni.drousiotou@phileleftheros.com

Πιστεύει ότι η σημερινή πολιτική συγκυρία στη Μέση Ανατολή και στα ενεργειακά της περιοχές είναι η μεγάλη ευκαιρία για αναδιάρθρωση των ισσοροπιών, των συσχετισμών, των οργανικών συμμαχιών, έτσι ώστε να ανοίξει άλλος χώρος για το Κυπριακό. Ο δημοσιογράφος Πέτρος Ευθυμίου, πρώην υπουργός και ευρωβουλευτής του ΠΑΣΟΚ και πρώην πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του ΟΑΣΕ, που βρέθηκε πρόσφατα στην Κύπρο για την παρουσίαση βιβλίου για τον Βάσο Λυσαορίδη, τονίζει την ανάγκη να απαλλαγούμε από το «άγχος» επίλυσης του Κυπριακού, με κάθε κόστος. Εξηγεί πως αυτά που μας φαίνονται τώρα ως επιβαρυντικά μπορεί να γίνουν στοιχεία μιας άλλης, πολύ καλύτερης, σχέσης διαπραγματεύσεως. Επικρατεί την εισαγωγή νέων παικτών και παραμέτρων της κυβέρνησης, όπως την πρόσφατη πρωτοβουλία του Προέδρου Αναστασιάδη συνεργασίας με τη Γαλλία.

Η ιστορία μάς διδάσκει πολλά. Αν αγνοούμε αυτές τις σταθερές θα επαναληφθούν τα λάθη

-Παρουσιάσατε πρόσφατα στη Λευκωσία ένα καινούριο βιβλίο για τον Βάσο Λυσαορίδη, «Εκ βαθέων»!

«Ο Βάσος Λυσαορίδης είναι ένα κομμάτι της ζωής μου. Η γενιά μας διαμορφώθηκε από δυο ηγέτες, τον Ανδρέα Παπανδρέου και τον Βάσο Λυσαορίδη. Γνώρισα προσωπικά τον Βάσο, διότι μας βοήθησε αποφασιστικά στον αγώνα εναντίον της δικτατορίας της Χούντας. Αγωνιζόμασταν για ελευθερία, δημοκρατία αλλά και για την προφύλαξη της Κύπρου. Δυστυχώς, δεν μπορούσαμε να αποτρέψουμε την προδοσία και την εισβολή.

-Το βιβλίο «Εκ βαθέων»;
«Είναι πολύ καλά συγκροτημένο, μια πλούσια ιστοριογραφική έκδοση. Φωτίζονται διάφορες πλευρές και, όπως λέει ο Πατρός, προσπάθησε να είναι όσο γίνεται αντικειμενικός και ειλικρινής, έστω κι αν ήξερε ότι κάποιους θα στεναχωρήσει. Είναι η ιστορία μιας περιόδου της Κύπρου και η μαρτυρία ενός ανθρώπου που ήταν στην πρώτη γραμμή. Ενός ηγέτη που βλέπει μακριά και ολοκληρωμένα. Θα παραμείνει ένα ερώτημα στην ιστορία της Κύπρου, γιατί δεν κατάφεραν θέσεις όπως του Βάσου Λυσαορίδη να γίνουν κυρίαρχες και καθοριστικές. Ιδίως κατά την πρώτη περίοδο, του εθνικοαπελευθερωτικού, αντιποικιαρχικού αγώνα, οπότε ο Βάσος αντιπροσωπεύει μια μοναδική πλευρά, όταν ορθά συμπράττει, ως αριστερός, με την ΕΟΚΑ. Γιατί το κυρίαρχο τότε ήταν η αποπίεση του αποικιακού ζυγού, η αυτοδιάθεση και το αίτημα της ένωσης. Ο Βάσος Λυσαορίδης δεν είχε παγιδευτεί, όπως ένα άλλο μεγάλο κομμάτι, σε διακρίσεις και διαχωρισμούς που δεν αφορούσαν το κυρίως περιεχόμενο του αγώνα.

-Βέβαια σήμερα ζούμε σε μια μοιρασμένη Κύπρο.

«Ναι, αλλά δεν ευθύνεται η Κύπρος γι' αυτό. Η μεγάλη ευθύνη ανήκει στο εθνικό κέντρο. Οι Κύπριοι έκαναν το καθήκον τους. Το εθνικό κέντρο όχι. Μιλώ για την κρίση, αποφασιστική περίοδο του 1955-'59, όταν αποδεχτήκαμε την τριμερή, κτλ.

-Βλέπετε την ιστορία να επαναλαμβάνεται;
«Η ιστορία μάς διδάσκει πολλά. Δεν είναι κάθε φορά οι ίδιες συνθήκες, αλλά παραμένουν ορισμένες σταθερές. Αν αγνοούμε αυτές τις σταθερές, θα

Ευκαιρία για το Κυπριακό η σημερινή πολιτική συγκυρία

επαναληφθούν τα λάθη.

-Σήμερα επαναλαμβάνουμε κάποια λάθη;

«Νομίζω ότι δεν έχουμε διαβάσει σωστά την συγκυρία. Το Κυπριακό έχει να κάνει, πρωτευόντως, με την στάση και τις επιδιώξεις της Τουρκίας. Εμείς, σωστά, σφειλούμε να προσπαθούμε να κάνουμε την υπόθεση του Κυπριακού πολυπαραγοντική, αλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε ποιος είναι ο αποφασιστικός παράγοντας και τι επιδιώκει. Η Τουρκία είναι φανερό ότι θέλει ριζική ανακατανομή ισχύος και κυριαρχίας, όχι μόνο στο Αιγαίο ή την Κύπρο ειδικότερα, αλλά στο σύνολο της Ανατολικής Μεσογείου εκμίνωντας ορθά, ότι υπάρχει μια μετατόπιση βάρους, μέσω των ενεργειακών, σε όλη τη γεωπολιτική και γεωστρατηγική ισορροπία της περιοχής. Δεν θέλει να είναι απούσα. Το δηλώνει και το εκδηλώνει μέσω του Κυπριακού. Το Κυπριακό για την Τουρκία είναι εργαλείο συνολικής παρέμβασης στην πρόθεση της αναθεώρησης, από το Αιγαίο ως κάτω στην Αίγυπτο.

-Με λυμένο Κυπριακό;

««Λυμένο Κυπριακό» που θα εξασφάλιζε δεσπόζουσα θέση στην Τουρκία σημαίνει εις βάρος της ελληνικής πλευράς. Δεν υπάρχει πιο δυστυχής έννοια από την έννοια Τουρκοκυπριακού σήμερα. Όταν έχεις την κυριαρχία των εποίκων και την σαφή πολιτική επικυριαρχία της Τουρκίας, η έννοια «Τουρκοκύπριος» δεν έχει

« Η Τουρκία θέλει ριζική ανακατανομή ισχύος και κυριαρχίας, όχι μόνο στο Αιγαίο ή την Κύπρο αλλά στο σύνολο της Ανατολικής Μεσογείου

αυτοτελή υπόσταση. Βλέπετε ότι κάθε φορά που ένας Τουρκοκύπριος ηγέτης προσπαθεί να ψελλίσει κάτι που δημιουργεί την αίσθηση ότι υπάρχει μια κοινότητα που θέλει να αυτοπροοριστεί, εξαφανίζεται από το πολιτικό σκηνικό ή αναγκάζεται να υποταγεί πλήρως στα κελύσματα του οποίου Εργατών.

-Κάθε μέρα που περνά τουρκοποιείται όλο και περισσότερο ο βορράς.
«Αυτό μας οδηγεί στην περιφημη διατύπωση ότι ο χρόνος δρα εναντίον μας. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι θα προσχωρήσουμε σε παραδοχή των τετελεσμένων

ΠΙΣΩ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Τι κάνει σήμερα ο Πέτρος Ευθυμίου;

«Ξαναγύρισα στην ερευνητική δημοσιογραφία. Κάνω έρευνας, κυρίως σε συνεργασία με το think tank ΔΙΑΝΕΟΣ που ίδρυσε ο Δημήτρης Δασκαλόπουλος. Παρακολουθώ επίμονα την εθνική και διεθνή πολιτική, παραμένω ιδεολογικά και πολιτικά στον χώρο μου, γιατί θεωρώ ότι όσο μας έβλαψαν οι κλέφτες που επιφλοώρησαν στις τάξεις μας, το ίδιο μας βλάπτουν, τώρα, οι γυρολόγοι που προκύπτουν από τις τάξεις μας. Γιατί πολιτική χωρίς αρχές, συνέπεια και αξιοπρέπεια, δεν είναι πολιτική, αλλά το επάγγελμα του ανεπάγγελτου.

της κατοχής. Σημαίνει ότι πρέπει να εφευρίσκουμε διαρκώς τον τρόπο, να αλλάζουμε τις παραμέτρους. Βλέπω με ιδιαίτερο ενδιαφέρον την προσπάθεια που καταβάλει ο Πρόεδρος Αναστασιάδης για μια πιο έμπρακτη σχέση με τη Γαλλία, πιθανόν και με μια ναυτική βάση στο νησί. Στο θέμα αυτό συμφωνώ απολύτως. Μας χρειάζονται οι ενεργές πολιτικές και συνεργασίες που αναπτύσσονται είτε με Ελλάδα - Κύπρο - Ισραήλ είτε με Ελλάδα - Κύπρο - Αίγυπτο, με διαρκή εισαγωγή και άλλων παικτών.

-Εννοείτε την Αμερική;

«Ακριβώς, αυτό είναι που αλλάζει και το ότι ο χρόνος κινά εναντίον μας. Μπορεί ο χρόνος που φάνηκε στάσιμος, να μας δώσει, τελικά, τη βάση για να ανατρέψουμε τα δεδομένα της κατοχής. Η σημερινή πολιτική συγκυρία στη Μέση Ανατολή και στα ενεργειακά της περιοχές είναι η μεγάλη ευκαιρία για αναδιάρθρωση των ισσοροπιών, των συσχετισμών, των οργανικών συμμαχιών, έτσι ώστε να ανοίξει άλλος χώρος για το Κυπριακό. Είναι φανερό, ότι όταν η Τουρκία νιώθει ότι μπορεί να πιεστεί στο επίπεδο διαπραγματεύσεως, εισάγει αμέσως νέα στοιχεία. Διαισθάνομαι ότι θα μας ασκηθεί πίεση να συζητήσουμε ανοικτά για συνομοσπονδία, για δυο κράτη. Θέλει να αλλάξει τη φύση της «λύσης». Θα πρότενα, επομένως, να απαλλαγούμε από το «άγχος» επίλυσης του Κυπριακού, με κάθε κόστος. Μπορεί θαυμάσια αυτό που μας φαίνεται τώρα ως επιβαρυντικό, να γίνουν στοιχεία μιας άλλης, πολύ καλύτερης, σχέσης διαπραγματεύσεως. Αν εισάγουμε νέους παίχτες, όπως το κάνουμε ήδη, και νέες παραμέτρους, όπως την πολύ καλή πρωτοβουλία του Προέδρου Αναστασιάδη με τη Γαλλία.

-Η Τουρκία έχει εξαγγείλει ασκήσεις σε όλη την ΑΟΖ την επομένη που έφυγε ο Γάλλος Πρόεδρος από την Κύπρο.

«Νομίζω ότι θα υπάρξει ορατή αύξηση της τουρκικής προκλητικότητας. Θέλω να ελπίζω ότι στο

ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών και το Υπουργείο Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας μελετούν πολύ προσεκτικά την τακτική της Κίνας στη South China Sea. Πώς μια χώρα προσαθεί να καταργήσει στην πράξη το διεθνές δίκαιο των θαλασσών. Η Τουρκία είναι η Κίνα της Ανατολικής Μεσογείου. Στις διεκδικήσεις και πρακτικές επέκτασης της Κίνας, οι ΗΠΑ έχουν υψώσει εγγύηση σε όλα τα απειλούμενα κράτη, ότι δεν θα το επιτρέψουν. Πρέπει να πετύχουμε ακριβώς το αντίστροφο, στην ίδια νομική βάση, και για την Κύπρο. Όλα τα μεγάλα σχέδια έχουν καταρρεύσει στην αρχαία ελληνική «ύβρις». Ο Εργατών πλησιάζει όλο και περισσότερο στην «ύβρις» και είναι η ευκαιρία μας να εκμεταλλευτούμε τις αντιθέσεις και αντιθέσεις της πολιτικής του Εργατών.

-Ο Τούρκος Πρόεδρος είναι απρόβλεπτος, τώρα που έχει πολλά ανοικτά μέτωπα μπορεί να κάνει κίνηση στο Κυπριακό;

«Αυτή η συνολική ηγεμονική συμπεριφορά του Εργατών μπορεί να δημιουργήσει μεγάλα παράθυρα ευκαιρίας για το Κυπριακό προς όφελός μας. Γι' αυτό πρέπει να ενισχύσουμε τους συντελεστές εθνικής ισχύος σε Ελλάδα και Κύπρο. Να τελειώσουμε με την οικονομική κρίση, να μιμούσε σε μια τροχιά που θα ανταγωνιστούμε τις ευρωπαϊκές εξελίξεις και θα δημιουργούμε την αίσθηση δύναμης και όχι ότι ζητάμε βοήθεια από άλλους. Η Ελλάδα έπρεπε να είχε μπει, ήδη, στον δρόμο του Ισραήλ και δεν εννοώ μόνο στη στρατιωτική ισχύ, αλλά στη συνολική συμπεριφορά ως έθνους, λαός και κράτος. Έχουμε 7 φορές περισσότερο καλλιεργήσιμο έδαφος από το Ισραήλ, αλλά εφτά φορές μικρότερη αγροτική παραγωγή. Αν είχαμε την παραγωγή του, το ετήσιο έλλειμμα των 20 δισ. θα είχε καλυφθεί μόνο από το αγροτικό μας ΑΕΠ. Αν γινόμαστε, συνολικά, Ισραήλ, η Ελλάδα θα ήταν σε θέση να αποτελέσει τον καταλύτη στη στήριξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στα διεθνή και εθνικά της δικαιώματα.

«Έχουμε αποσαθρωθεί κοινωνικά και εθνικά»

-Ανέβασε τις μετοχές η Ελλάδα σε διεθνές επίπεδο με τη Συμφωνία των Πρεσπών...

«Είναι αλήθεια ότι σε διεθνές επίπεδο έχει καταγραφεί θετικά η Συμφωνία, την οποία αποδέχτηκε ο κ. Τσίπρας, ωστόσο πρέπει να δούμε αν αυτός ο διεθνής ενθουσιασμός αφορά το ελληνικό εθνικό συμφέρον ή επειδή έτσι υπηρέτησαν οι δικές τους προτεραιότητες στην περιοχή. Είναι σαφές ότι με αυτή τη συμφωνία αποτρέπεται ο στόχος των Ρώσων για την κάθοδο τους στην περιοχή με την ένταξη των Δυτικών Βαλκανίων στο δυτικό μπλοκ. Αυτό συμφέρει και εμάς. Η συμφωνία αυτή, όμως, μπορούσε να ήταν πολύ πιο καλή και χρήσιμη για την ελληνική πλευρά, από ό,τι αποδείχθηκε ότι είναι για την άλλη πλευρά.

-Διαφωνείτε με τη Συμφωνία των Πρεσπών;

«Εκτιμώ ότι είναι μια Συμφωνία που αφήνει ανοιχτά τα θέματα που έπρεπε να κλείσει, ζητήματα που ενδέχεται να περιπλέξουν επιπλέον τις εξελίξεις στο μέλλον, όπως έγινε και με τις συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου. Όμως είναι αδιανόητο να διχαστεί η Ελλάδα γύρω από μια Συμφωνία την οποία ενδεχομένως να μπορεί να βελτίώσει και σίγουρα πρέπει να μην της επιτρέψει να δηλητηριάσει την εθνική ζωή. Είναι πολύ βαριά έκφραση η προδοσία, τη ζήσαμε στην Κύπρο και ξέρουμε τι είναι. Αν έχεις ζήσει προδοσία με τέτοιο εθνικό αντίπημο είναι βαθιά επίφοβο και αρνητικό να χρησιμοποιείς αυτόν τον βαρύτατο διχαστικό όρο με τόσο ευκολία, είτε προς τη μια ή την άλλη κατεύθυνση.

-Η Συμφωνία των Πρεσπών προκάλεσε τρι-

κυμία σε όλα τα κόμματα...

«Έχει επηρεάσει πολιτικά και ηθικά τον ελληνικό λαό. Αμοιβαία καχυποψία και αμοιβαία δυσπιστία. Όσοι ψήφισαν μνημόνια καταγγέλλονταν, παλιά, ως προδότες γερμανοσολιάδες. Όσοι έκαναν τη Συμφωνία των Πρεσπών καταγγέλλονταν, τώρα, ως προδότες, πουλημένοι. Είναι δυνατόν να σταθεί παραγωγικό κοινωνικό και εθνικό κλίμα μέσα σε τόσο ανεύθυνη, βλακώδη και καταστροφική εκτόξευση καταγγελιών; Εγώ που διαφανώ, λέω ότι θα μπορούσε να ήταν πολύ καλύτερη, ότι είναι μια κακή συμφωνία. Τελεία. Δεν σημαίνει ότι την εισάγει ως διχαστικό στοιχείο στον ελληνικό λαό. Δεν επιτρέπεται.

-Αυτό π δείχνει;

«Δείχνει ότι έχουμε αποσαθρωθεί κοινωνικά και εθνικά, ότι έχουμε χάσει τα ηθικά βάθρα της δημόσιας ζωής. Επικρατεί ένας κυνισμός που οδηγεί, με πολύ εύκολο τρόπο, σε αυτές τις ακρότητες και το κλίμα του διχασμού.

-Φταίνει οι πολιτικοί;

«Συνήθως όλα αυτά ξεκινούν από τις ηγεσίες και δυστυχώς δεν έχουν όλα τα κομματικά στελέχη την ανοχή να μην προσχωρούν στο κλίμα που διαμορφώνει ο λαϊκισμός. Το να βλέπεις αυτό το άθλιο σύνθημα ότι «η δημοκρατία πούλησε τη Μακεδονία» είναι θέση που εννοεί μόνο τον φασισμό. Είναι τεράστια ευθύνη όλων, να φέρνουν τα πράγματα στο μέτρο τους και να διαφυλάττουν την αναγκαία εθνική ενότητα, και την κοινωνική και πολιτική συναίνεση, που είναι η μόνη συνθήκη που παράγει πολιτικά αποτελέσματα. Αυτό ισχύει για Ελλάδα και Κύπρο.

«Νιώθω μια απέραντη πίκρα και αίσθηση αγωνίας»

-Ο «Αντώνης» του αντιδικτατορικού αγώνα, που κλήθηκε λίγες μέρες πριν από την 3η Σεπτέμβρη από τον Ανδρέα Παπανδρέου να φτάσουν μαζί το ΠΑΣΟΚ, ο άνθρωπος που ακολούθησε ως εκλεγμένος και όχι διορισμένος Διεθνή πολιτική καριέρα, που υπήρξε υπουργός Παιδείας, ευρωβουλευτής, πώς νιώθει σήμερα;

«Νιώθω μια απέραντη πίκρα, μια απέραντη αίσθηση αγωνίας. Σε αυτή τη φάση, με την τυφλή οργή, εκμηδενίζουμε και όσα έχουμε επιτύχει. Απαξιωνουμε τα πάντα και όταν ισοπεδώνεις, δεν καταργείς μόνον το παρελθόν, αλλά κόβεις τον δρόμο του μέλλοντος. Διότι το μέλλον δεν είναι να θυμόμαστε, αλλά να ξαναφτάσουμε ακόμα καλύτερα πράγματα, να βρούμε ξανά το νήμα της δημιουργίας. Θα σταθούμε στους λίγους πολιτικούς που έκλεισαν και θα εκμηδενίσουμε την προσφορά κομμάτων, παρατάξεων και εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων; Δεν μπορεί να ακρωσεί, πίσω από τις θλίψεις συμπεριφορές των λίγων που πρόδωσαν αρχές και θέσεις, μια γιγάντια προσπάθεια ενός λαού να πάει μπροστά τη χώρα του.

-Το να βλέπεις έναν σύλλητρο σου υπουργό να μπάινει φυλακή;

«Πάρα πολλοί δεν μπάινουν στην πολιτική για να κουβαλάμε στην πλάτη μας κλέφτες. Δεν νιώθω κανένα αίσθημα αλληλεγγύης. Νιώθω ότι αυτοί οι άνθρωποι πρόδωσαν αξίες, αρχές και, κυρίως, τις εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους που τους εμπιστεύτηκαν.

Απαξιωνουμε τα πάντα και όταν ισοπεδώνεις δεν καταργείς μόνον το παρελθόν, αλλά κόβεις τον δρόμο του μέλλοντος

Είναι μια απογοήτευση. Μια πίκρα και μια διάψευση.

-Το Κίνημα Αλλαγής σας αντιπροσωπεύει;

«Στο σημερινό τοπίο στην Ελλάδα το Κίνημα Αλλαγής και η Φώφη Γεννηματά είναι ο μόνος πολιτικός χώρος που συνδέεται με τον ιστορικό ρόλο της Δημοκρατικής Παράταξης. Έχουμε έναν ψευδή διπολισμό, ΣΥΡΙΖΑ και Νέας Δημοκρατίας, που υπάρχουν μόνο διά του διχασμού. Δεν υπάρχουν οι βαθιές προγραμματικές διαφορές, τίποτα που να δικαιολογεί την αμοιβαία τήση για εκμηδένιση. Έχουμε μια ψευδή πόλωση. Το Κίνημα Αλλαγής λέει ότι πρέπει να περάσουμε με άλλο τρόπο στο μέλλον, μέσα από ένα σχέδιο που αφορά την παραγωγική ανασυγκρότηση και ανταγωνιστικότητα, τη δημιουργία όρων εξόδου από την στασιμότητα, μέσω ενός άλλου πολιτικού κλίματος. Να επιβληθεί η πολιτική συνεννόηση. Την πιο συγκροτημένη εδώ και 8 χρόνια από μια διαρκή ρευστότητα, όπου όλα αναθεωρούνται, οι εκλογές μπορεί να είναι εκπληξη, προς όλες τις κατευθύνσεις. Μπορεί το Κίνημα Αλλαγής να είναι η έκπληξη των εκλογών, και όχι ένα μικρό συμπλήρωμα στη γωνία.

-Φαίνεται να μην πείθει, μια που τα ποσοστά του μειώνονται.

«Η επιθεση ληθαίσια του ιστορικού χώρου της παράταξης από τους Τσίπρα και Μητσοτάκη, μπορεί να προκαλέσει το αντίστροφο αποτέλεσμα. Γιατί αυτή η παράταξη, όσο τη ζορίζεις, τόσο βρίσκει δύναμη να αναγεννηθεί, όπως ο φοίνικας. Επειδή η ελληνική κοινωνία ταλανίζεται εδώ και 8 χρόνια από μια διαρκή ρευστότητα, όπου όλα αναθεωρούνται, οι εκλογές μπορεί να είναι εκπληξη, προς όλες τις κατευθύνσεις. Μπορεί το Κίνημα Αλλαγής να είναι η έκπληξη των εκλογών, και όχι ένα μικρό συμπλήρωμα στη γωνία.